

הלוזר המוחלט והלוזר היחסי

ד"ר שמואל חרל"פ, יו"ר קבוצת כלמוביל

גינאן גנאש, בעל טור בפייננשל טיימס, מציע הבחנה מרתקת בין שני סוגים של לוזרים: הלוזר המוחלט והלוזר היחסי (17.2).

'בחיים עצמם', הלוזרים המוחלטים משוטטים בתחתית. המשורר שלא פרסם אף שיר, העלוקה שאינו עושה כל מאמץ לפרנס את משפחתו, המסומם שמקבץ נדבות ומפריע לתנועה, ההייטקיסט שמפוטר סדרתית כי יחסי האנוש שלו בלתי נסבלים, 'בנקאי ההשקעות' שלא גייס שקל, והסטודנט הנצחי שאינו מצליח לסיים תואר כל חייו.

אך מי שמעניין הרבה יותר הוא הלוזר היחסי. בניגוד ללוזר המוחלט, הלוזר היחסי אינו ממוקם נמוך. להיפך, הוא דווקא חבר בולט וממוקם גבוה בקהילתו. אך למרות מיקומו, הקהילה דוחה אותו כ'לוזר' מול שאר חבריה, וזאת בגלל אופיו, התנהלותו ואישיותו.

גנאש מזהה את הנשיא טראמפ כ'לוזר יחסי'. טראמפ הוא אכן מיליארדר, אם כי פחות עשיר ממה שהוא טען כל השנים. אך אופיו הנכלולי והתנהלותו הבריונית בעסקים הביכו את האליטה הפיננסית הניו יורקית. בתגובה, היא הקיאה אותו מקרבה.

עושרו המופלג, לא בלבד שלא סייע לו, להיפך: המיליארדים שלו רק החרפו את הוקעתו והקאתו. לו טראמפ היה רק מיליונר או סתם עשיר, הוא לא היה חשוב מספיק על מנת להיות ממותג ע"י האליטה כ'לוזר' ומוחרם על ידה. המסקנה היא ש'לוזר יחסי' מחולל ניגודיות מובהקת: מעמדו גבוה או בכיר אך התנהלותו אינה תואמת את מעמדו. למעשה, היא מנוגדת אליו, ולעולם מביכה. בכנסת, ח"כים שאין להם הישגים ממשיים בחיים, זולת השתחלות אליה, הם לוזרים יחסיים. בהיעדר כישורים, אין להם קול בשיח ובחקיקה הפרלמנטרית. רק דציבלים גבוהים. במליאה ובוועדות הם מחרפים ומגדפים. פיהם יורק מטחי שנאה ועיניהם מחפשות את המצלמות. יורדים הכי נמוך. כחברי כנסת, יש להם חסינות מוחלטת. אך אין להם חיסיון בפני הלוזריות היחסית.

בזירה החוץ-פרלמנטרית, ידועה פרשת שמעון פרס, שבועידת מפלגת העבודה ב-1997, התלונן לחבריו: "אני לוזר?" "כן" צעקו לו חזרה. מבחינה אלקטורלית, פרס היה לוזר יחסי. הוא לא הצליח להיבחר מכוח עצמו לראשות הממשלה, ומילא את התפקיד רק לאחר רצח ראש הממשלה יצחק רבין.

כיום, אם אתה בתפקיד ממלכתי אבל אישיותך רופסת או חנפנית, התנהלותך הססנית או אופורטוניסטית, ואתה מקרין חוסר מנהיגות, אתה לוזר יחסי.

אם אתה פוליטיקאי בכיר שפוסח על הסעיפים, שניתן 'לעבוד עליך', לעשות עליך מניפולציות, אתה לוזר יחסי.

אם אתה פוליטיקאי שמכר את נשמתו לכיסא, שעמוד השדרה שלו התפורר, שזקנתו מביישת את נעוריו, אתה לוזר יחסי.

בעולם העסקים, הלוזריות היחסית עומדת ביחס ישר להיבריס ולאגו. ככל שהאגו העסקי דומיננטי יותר, לפות בפיתולי האגו האישי, כך הנפילה וההתרסקות אלימים יותר.

אין מדובר פה במושטי רגל שעשו טעויות עסקיות ומצאו את עצמם מחוץ למשחק. תקיפים וכוחנים מהמרים על כל הקופה בתקווה לעשות 'הפעם' את 'המכה הגדולה', או שהם מגדילים בכפייתיות את ההימור, בתקווה שהטלת הקובייה הבאה תניב רווחים שיכסו את כל ההפסדים שקדמו לה.

הנשיא טראמפ נוהג להתגאות בכך שהוא 'מלך החוב'. ככל שהאגו והחוב עולים בקו ליניארי, על חשבון ההון העצמי, כך בעליהם נושם ונושף אוויר דליל יותר, בגבהים שדורשים בלוני חמצן פיננסי.

מה שנכון לעולם העסקי, יפה גם לעולם האישי. לכל אחד יש הון עצמי שחלקו גנים וחלקו עשייה. הכול אמנם צפוי, לפי המימרה, אך הרשות נתונה לכל אחד לפתח את ההון העצמי שלו ולמנף אותו בזהירות. וכפי שהבריטים נוהגים לומר, האופי הוא הגורל.